

معاونت آموزش
اداره کل

امتحانات متمرکز عمومی نیمسال اول ۱۴۰۰-۱۳۹۹

پایه چهارم ۵ ساله، ششم ۷ ساله، چهارم ورودی، هفتم

مهر مدرسه

ساعت برگزاری: ۸:۳۰ صبح
نمره: ۱۷
مدت پهنایی: ۹۰ دقیقه

شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حرف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حرف

کد امتحان:	۲۹۹۱/۰۸
تاریخ آزمون:	۱۳۹۹/۱۰/۱۷
عنوان:	فقه استدلالی ۲
کتاب:	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
محدوده:	جلد اول: کتابهای صلاة و صوم (ص ۲۰۰-۱۱۹)
حذفیات:	ندارد

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلایی: مدرسه علمیه: شهرستان: استان:

۱- به نظر مرحوم نایینی (ره) دلیل ترجیح روایات دال بر تحقق غروب به وسیله ذهاب حمره مشرقیه نسبت به روایت دال بر تحقق به وسیله

استتار خورشید چیست؟ ج ۱ ص ۱۲۶

- الف. موافقت با قرآن کریم بودن
- ب. مخالفت با عامه
- ج. اکثر بودن
- د. مقید بودن

۰/۵

۲- نسبت به کسی که شک دارد در داخل وقت، نمازش را خوانده است؛ چه اصلی جاری می شود؟ ج ۱ ص ۱۵۳

- الف. استصحاب و براءة
- ب. استصحاب و احتیاط
- ج. اشتغال و احتیاط
- د. اشتغال و تخییر

۰/۵

۳- دلیل جواز بلع بصاق برای روزه دار کدام است؟ ج ۱ ص ۱۸۱

- الف. انصراف اطلاعات
- ب. قاعده لاضرر
- ج. اصل براءة
- د. روایات

۰/۵

۴- کدام گزینه در مورد «صوم مسافر» صحیح است؟ ج ۱ ص ۱۹۰ و ۱۸۹

- الف. وجوب الافطار علی المسافر قبل الزوال أو بعده علی المشهور. ص ۱۸۹
- ب. عدم وجوب القضاء علی المسافر الجاهل بأصل لزوم الإفطار. ص ۱۸۹
- ج. وجوب الافطار علی العائد الی الوطن قبل الزوال أو بعده. ص ۱۹۰
- د. عدم جواز الافطار علی من سافر قبل الزوال و عاد بعده. ص ۱۹۰

۰/۵

۵- چهار مورد از راههای احراز دخول وقت نماز را بنویسید. ج ۱ ص ۱۲۹

جواب: ۱. یقین (علم) ۲. اطمینان ۳. بینه ۴. خبر ثقة ۵. اذان ثقة عارف (به وقت)

۶- با توجه به روایات: «سألت ابا عبدالله علیه السلام ... قلت «لاتعاد الصلاة الا من خمسة... القبلة...» و «قلت: یصلی و هو یمشی؟ قال: نعم یومیء ایماء ولیجعل السجود اخفض من الركوع» حکم استقبال در هر یک از نمازهای واجب و نافله چیست؟ دلیل هر یک را تبیین نمایید. ج ۱

ص ۱۳۳ و ۱۳۲

جواب: استقبال در نماز واجب، واجب است ولی در نماز نافله واجب نیست. (۰/۵ نمره)

طبق روایت اول، استقبال در نماز، واجب است مطلقاً؛ اما نسبت به نمازهای نافله نیز اطلاق روایت، اقتضای اعتبار استقبال را دارد اما روایت دوم، بیانگر سقوط آن است زیرا لازمه عرفی جواز مشی در نماز این است که شرطیت استقبال ساقط می شود لذا باید روایت دوم را حمل بر نماز نافله نمود چرا که احتمال اراده نماز واجب از آن وجود ندارد. (۱/۵ نمره)

۲

۲

۷- حکم تشهد را بنابر نظر مصنف با توجه به روایت: «...انما التشهد سنّة فی الصلاة...» توضیح دهید؟ ج ۱ ص ۱۵۰

جواب: روایت دلالت بر وجوب دارد. (۰/۵ نمره)؛ مراد از سنت در اصطلاح روایات، واجباتی است که پیامبر اکرم (ص) آن را قرار داده است، در مقابل فرض که مراد از آن چیزهایی است که خداوند آن ها را واجب کرده است، لذا معنای سنت در این روایت به معنای فرض النبوی است و با معنای اصطلاحی سنت در نزد ما که به معنای مستحب می باشد فرق دارد لذا روایت دلالت بر وجوب تشهد دارد. (هر گونه اشاره به مطلب کافی است)

۲

۸- حکم وجوب قضاء نماز نسبت به کسی که در خارج وقت شک می‌کند نمازش را خوانده است یا خیر را با استناد به دلیل غیرروائی توضیح

دهید؟ ج ۱ ص ۱۵۴

جواب: حکم عبارت است از عدم وجوب قضاء زیرا با خارج شدن وقت، امر به اداء به سبب امتثال (نماز خواندن) یا عصیان (نماز نخواندن) ساقط شده است و در حدوث امر به قضاء شک داریم لذا مجرای اصل براءت است.

۹- ضمن بیان کیفیت تنافی بین روایاتی که محدوده حد ترخص را «خفاء اذان» و روایاتی که محدوده ترخص را «تواری بیوت» بیان می‌کنند

کیفیت حل این تعارض و نتیجه آن را توضیح دهید. ج ۱ ص ۱۶۴ و ۱۶۵

جواب: کیفیت تنافی به این صورت است که: بین اطلاق مفهوم هر یک از این دو دسته روایات، با منطوق دسته دیگر، تعارض و تنافی وجود دارد. (۱ نمره) کیفیت حل تعارض این است که اطلاق مفهوم هر یک از این دو دسته را به سبب منطوق دیگری تقیید بزینم (۵/۰ نمره) و در نتیجه هریک از علائم «خفاء اذان» و «تواری بیوت» (خفاء جدران) برای تحقق حد ترخص کافی است. (۵/۰ نمره)

۱۰- چگونگی دلالت روایت: «قلنا له: الصلاة فی جماعة فریضة هی؟ فقال: الصلاة فریضة و لیس الاجتماع بمفروض فی الصلوات کلها و لکنه

سنّة... بر مشروعیت جماعت در همه نمازهای واجب را بنابر نظر مصنف تبیین نماید. ج ۱ ص ۱۶۷

جواب: چون جمله «لکنه سنّة» بر کلمه «بمفروض» عطف شده است لذا تقدیر این چنین است: «و لیس الاجتماع بمفروض ولکنه سنّة فی الصلوات کلها». و این جمله عموم افرادی دارد و بر مشروعیت جماعت در همه نمازهای واجب دلالت می‌کند.

۱۱- عبارت: «تجب صلاة الجمعة تعیناً فی مرحلة البقاء دون الحدوث لأن الوجوب التعینی فی مرحلة الحدوث لادلیل علیه، فینفی بالبراءة

بخلافه فی مرحلة البقاء فإن الدلیل علی ثبوته موجود» را توضیح دهید. ج ۱ ص ۱۷۴

جواب: لازم نیست ابتداءً عده‌ای متصدی اقامه و برگزاری نماز جمعه شوند، زیرا دلیلی بر لزوم برگزاری ابتدائی آن نداریم (مرحله حدوث) پس براءت از وجوب جاری می‌شود ولی شرکت در نماز جمعه در صورتی که برگزار شود و ندای به سوی آن شود لازم است (مرحله بقاء) زیرا دلیل بر لزوم شرکت در نماز جمعه در صورتی که اقامه شود داریم. (رساندن مفهوم کافی است).

۱۲- کیفیت استدلال به روایت: «...فقال: لا اعتکاف الا فی مسجد جماعة قد صلی فیہ امام عدل صلاة جماعة...» برای لزوم اعتکاف در مساجد

اربعه مشهور را همراه با اشکال مصنف به این استدلال بیان نماید. ج ۱ ص ۱۹۹

جواب: کیفیت استدلال این است که مراد از امام عدل در این روایت، امام معصوم است؛ لذا اعتکاف باید در مساجد اربعه مشهور باشد؛ زیرا امام معصوم تنها در این مساجد نماز جماعت خوانده است. اشکال این است که مراد از امام، امام معصوم نیست بلکه هر امام جماعت عادل را شامل می‌شود.

« سامانه پیام کوتاه ۰۵۰۰۱۷۱۷۲۱۴۴۳۱ اداره سنجش معاونت آموزش آماده دریافت پیشنهادات و انتقادات پیرامون سؤالات امتحانی می‌باشد.»

« در صورت ارسال پیام کوتاه، ذکر کد امتحان و شماره سؤال به صورت دقیق جهت امکان بررسی و جوابگویی ضروری می‌باشد.»